

Entomologiska Föreningens högtids- sammanträde å Grand Restaurant National den 14 december 1907.

Vid början af sammanträdet, och sedan protokollsjustering ägt rum, meddelade ordföranden, att Föreningen sedan sammankomsten i september genom dödsfall förlorat sex af sina medlemmar nämligen major CLAES ADELSKÖLD, bruksägare HUGO TAMM, grosshandlare W. SCHULDHEISS, bärgsingenjören P. KJERULF, grefvinnan PAULINE BJELKE och doktor A. G. HELENIUS, Haapavasi, Finland.

Till medlem af Föreningen hade styrelsen invalt trädgårdskonsulenten MARCUS MELIN, Linköping.

Vidare anmäldes, att sista häftet för året af »Entomologisk Tidskrift» och 17 årgången af »Uppsatser i praktisk entomologi» hade utkommit.

Enligt stadgarna voro sekreteraren — undertecknad TRYBOM — styrelseledamöterna prof. LAMPA och byråchef MEVES samt styrelsesuppleanten kassör HOFGREN i tur att afgå från sina befattningar. Sedan undertecknad på grund af bristande tid undanbedt sig att komma i åtanke vid valet, utsågs prof. YNGVE SJÖSTEDT till sekreterare. Prof. LAMPA och byråchef MEVES återvaldes, och undertecknad TRYBOM utsågs efter prof. SJÖSTEDT till medlem af styrelsen. Kassör HOFGREN återvaldes till styrelsesuppleant. Till revisorer valdes assistenten fil. kand. A. TULLGREN och kemigraf J. CEDERQUIST, till revisorssuppleant artist A. EKBLÖM och till klubbmästare utsågs ånyo konservator C. ROTH.

Ordföranden anmälde härefter, att öfverstelöjtnant C. GRILL äfven för innevarande år skänkt 50 kr. till Grilliska fonden för entomologiska vandringsstipendier.

Aftonens första föredrag hölls af prof. YNGVE SJÖSTEDT och handlade om »afrikanska oestrider».

Föredraganden redogjorde för sina undersökningar om noshörningstynget, en till oestriderna hörande form af släktet *Spathicera*, som han gifvit artnamnet *meruensis*. Under mer än 50 år hade det varit bekant, att stora oestridlarver lefva i magsäcken af den afrikanska noshörningen, utan att man lyckats erhålla kunskap om den utbildade insekten, och de författare, hvilka ingående såväl morfologiskt som anatomiskt skrivit om dessa larver, hafva i sina arbeten gång efter annan framhållit det stora intresse, som vore förknippadt med upptäckten af den till dessa larver hörande utbildade insekten. Många gynnsamma omständigheter måste äfven sammanträffa för lösandet af denna fråga. Den jägare, som nedlägger noshörningen, måste på samma gång vara entomolog och midt under all den villervalla, som uppstår i en karavan, då ett sådant djur blifvit fälldt, hafva intresse för sökandet efter dessa parasiter i djuret. Vidare måste en lycklig slump så foga, att just det djur, han lyckats fälla, är behäftadt med larver af detta slag och slutligen, att dessa då befinna sig i ett stadium så nära förpuppning, att de sedermera utan näring kunna utveckla sig till fullbildad insekt. Svårigheter möta äfven att under de oroliga förhållanden, som råda, bereda de till förpuppning färdiga larverna sådan skötsel, att de utvecklas vidare. Prof. SJÖSTEDT hade emellertid under sin senaste afrikanska resa lyckan att i magsäcken af en af honom fälld, noshörning påträffa så långt utvecklade larver, att några voro färdiga att förpupas. Dessa lossades försiktigt från magväggen, vid hvilken de sitta fästade med två munhakar, samt lades jämte en del af maginnehållet i en tom konservburk, där de dagligen eftersågos och höllos i lagom temperatur och fuktighet. Emellertid dröjde det länge, innan resultatet visade sig. Föredraganden misströstade nästan om en lycklig utgång af försöket, då en morgon efter omkring sju veckor en fullt utbildad insekt visade sig. Härmed var frågan om noshörningstyngets utvecklingshistoria äntligen löst.

I samband med denna fråga påpekades, huru nyare undersökningar om det såsom larv under rygghuden af nötkreatur lefvande oxstyngets utvecklingshistoria visat, att denna ej är

så enkel, som man länge trodde. Det ansågs sedan äldre tider tillbaka, att stynflugan borrhade in sina ägg genom huden och liksom utplanterade dessa här och hvar på djurens rygg, hvarvid en larv utvecklade sig ur hvarje ägg, bildande en »bula» just där ägget blifvit instucket. Sedermera ådagalades, att äggen ej inborras af moderflugorna under huden, utan fästas på håren, men ännu antog man, att larven borrhade sig in genom densamma och genomgick sin vidare utveckling i de s. k. bulorna. Häremot talade dock tre omständigheter. För det första hade man aldrig kunnat upptäcka några hål, genom hvilka larverna hade borrh sig in; vidare konstaterades, att det i Nordamerika vanligaste oxstynget (*Hypoderma lineata*), ej lägger sina ägg på boskapens rygg utan ofta nedåt klöfvarna, hvarefter den lilla larven skulle vandra hela vägen uppåt genom den täta hårbeklädnaden till ryggen, något som ju var i hög grad osannolikt. Ändtligen anträffades långt in i djurens ryggmuskler små larver, som syntes vara på väg att arbeta sig utåt. Till slut fick frågan sin lösning därigenom, att talrika små larver anträffades i matstrupens väggar och därifrån räknadt inne i olika delar af kroppen. Genom fortsatta studier har utvecklingen af det hos oss vanliga oxstynget (*Hypoderma bovis*) visat sig, i korthet relateradt, vara följande: Flugan fäster sina ägg på håren af boskapen. Den lilla ur ägget framkomna larven arbetar sig ned till huden och börjar söka borra sig in, hvarvid åstadkommes klåda, som gör att kreaturen ifrigt slicka sig, då larven kommer på tungan och medföljer denna samt kommer ned i matstrupen, där den hakar sig fast, borrar sig in och vandrar genom kroppen upp mot ryggen, gärna in i ryggmärgskanalen, där den följer »dura mater», och fortsätter, då den blifvit större, ut mot huden, som genomborras. Enligt en annan åsikt sväljas själfva äggen. Larven blir nu luftandande. Den undergår, där den nu befinner sig, två hudömsningar, innan den såsom mogen lemnar värddjuret för att förpuppa sig i jorden.

Föredraget belystes af utmärkta afbildningar, delvis akvareller, öfver noshörningstynget i olika utvecklingsstadier, framställda af artisten EKBLOM, och en af kemigrafen CEDERQUIST efter naturen utförd större fotografi af ett parti af magsäckens inre vägg med vidhängande larver af nämnda insekt.

Sedan ordföranden, prof. AURIVILLIVS, landtbruksinspektör LYTHKENS, prof. LAMPA, jägmästare WIBECK och föredraganden yttrat sig om oestrider eller styngflugor, tackade den förre prof. SJÖSTEDT för det af stort intresse varande föredraget.

Assistenten fil. kand. A. TULLGREN höll därefter föredrag om *nya, intressantare svenska insekt- och spindelfynd*, hvarvid de behandlade djuren förevisades dels i levande exemplar, dels förvarade i sprit. Egendomliga och intressanta drag ur deras lefnadssätt berördes. Spindlarna voro *Hyplotes paradoxa*, *Tetragnatha striata* och *Micaria albostrata*, alla nu af föredraganden funna i Sverige, vissa i trakten af Stockholm; den sistnämnda arten, som lefver på ekstammar, var ny för vårt land. Den uppehåller sig bland och liknar vissa myror. Af de anförda insektyfnden kan nämnas en liten stöfslända (*Nymphopsocus destructor*), förut ej känd från Sverige. Vingade och ovingade individer, sannolikt tillhörande samma art, hade blifvit anträffade i stora massor i ett nybyggdt hus här i Stockholm. Några af denna lilla insekts stamförvandter göra, som bekant, åtskillig skada på böcker, naturaliesamlingar o. s. v. Risviveln (*Calandra oryzae*) och en af papaverfrön lefvande *Ceuthorrynchus*-art hade helt nyligen erhållits från en fröhandel i hufvudstaden; den senare var ej förut anträffad i Sverige. Den tredje levande skalbaggsart, som förevisades, var den i importerad, torkad amerikansk frukt anträffade *Carpophilus hemipterus*.

Äfven till assistenten TULLGREN frambar ordföranden föreningens tacksamhet för hans med stort intresse åhörda föredrag.

Filip Trybom.